

УДК 373:004.77

Хомишак Оксана Богданівнакандидат педагогічних наук, доцент, доцентка кафедри практики англійської мови і методики її навчання
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна

ORCID ID 0000-0003-3909-7439

khomyshak@ukr.net

АНГЛОМОВНІ ВІДЕОКЛІПИ YOUTUBE ЯК ЗАСІБ ВІДНОВЛЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Анотація. Наукова розвідка презентує результати дослідження психолого-педагогічної доцільності застосування англійських відеокліпів YouTube задля переключення уваги дітей молодшого шкільного віку під час перебування в укритті, вдома чи евакуації в умовах військових дій в Україні. На основі вивчення та аналізу достатньої кількості психолого-педагогічної, методичної літератури та навчальних програм актуалізовано проблему імплементації цифрових технологій задля організації спільної англійської діяльності батьків і дітей молодшого шкільного віку в надзвичайних умовах. Особлива увага зосереджується на англійських відеокліпах YouTube, що трактуються автором як ресурсно-пізнавальний засіб для дітей молодшого шкільного віку під час війни. Проаналізовано психолого-педагогічні переваги використання англійських відеокліпів YouTube для дітей молодшого шкільного віку. Укладено рейтинг найпопулярніших англійських дитячих YouTube-каналів. Уточнено критерії відбору англійських відеокліпів YouTube для дітей молодшого шкільного віку. Презентовано авторський досвід просвітницької роботи серед батьків у соціальній мережі Facebook та месенджері Telegram для організації англійської діяльності дітей під час російсько-української війни. Визначено дидактичну цінність рекомендованих англійських відеокліпів YouTube та виокремлено їх тематику, мовний інвентар і мовленнєві функції. Продемонстровано емоційно-мотиваційний, пізнавальний і творчо-комунікативний етапи роботи з англійськими відеокліпами YouTube. Здійснено анкетування батьків щодо ефективності використання англійських відеокліпів YouTube задля покращення психоемоційного стану дітей молодшого шкільного віку під час російсько-української війни. На основі аналізу результатів опитування дорослих встановлено позитивний вплив використання запропонованих англійських відеокліпів YouTube на переключення уваги дітей молодшого шкільного віку та їх психоемоційне відновлення в умовах бойових дій.

Ключові слова: англійська мова; відеокліпи YouTube; ресурсно-пізнавальний засіб; діти молодшого шкільного віку; батьки; російсько-українська війна.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Кінець ХХ – початок ХХІ століття відомий як цифрова доба, що характеризується стрімким розвитком науки та техніки, а також значним прогресом у використанні цифрових технологій, які активно інтегруються в усі сфери (політичну, соціальну, економічну, правову, фінансову, медичну, освітню) життя людини.

Нове покоління дітей, яке також вирізняється інтенсивністю використання цифрових технологій, не є винятком, тому народжені після 2010 р. належать до когорти Альфа і їх називають цифровими. Як демонструє статистика, 92% дітей віком до 12 років є постійними Інтернет-користувачами, з них 28% почали користуватися мережею у віці 4 років [1]. Діти покоління Альфа часто використовують цифрові технології в соціально-побутовій і культурно-освітній сферах, тому невпинно спостерігається їх підвищена гіперактивність у цифровому житті. Це доводить велика кількість

підписників дитячого відеоконтенту YouTube. Зокрема, у липні 2022 року зафіксовано близько 140 млн підписників дитячого YouTube-каналу Cocomelon-Nursery Rhymes (США), який посідає третє місце за кількістю підписників після T-series та YouTube Movies [2].

Розвиток цифрових технологій зумовлює переосмислення та оновлення освітніх цілей, стандартів, форм, засобів і методів навчання, виховання і розвитку дітей, на чому акцентовано у ряді таких закордонних і вітчизняних документів: Рекомендаціях Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя (2006 р., 2018 р.), Концепції Нової української школи (2016 р.), Законі про освіту (2017 р.), Державному стандарті початкової освіти (2018 р.), Проєкті плану відновлення України (2022 р.) [3].

Сьогодні значно актуалізується роль цифрового освітнього середовища та контенту в напрямі англомовного навчання, оскільки оновлена програма для навчання іноземних мов у початковій школі (2018 р.) передбачає формування рецептивних (слухових та зорових) умінь і навичок дітей молодшого шкільного віку задля реалізації онлайн взаємодії. Огляд і аналіз сучасних підручників з англійської мови, наприклад, «Англійська з усміхненим Семом» (автор – О. Карп'юк), дає підстави стверджувати, що залучення і використання англомовного мультимедійного матеріалу є однією з новацій в англомовній освіті у Новій українській школі, оскільки пропонується застосовувати мультимедіа як основний навчальний матеріал, так і допоміжний, наприклад, для організації фонетичної розминки, релаксації на уроці тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мультимедійні засоби навчання є предметом багатьох досліджень [4], [5], [6], [7], [8], [9]. Зокрема у численних наукових розвідках автори окреслюють роль відео в англомовному освітньому процесі, виокремлюють його класифікацію, а також акцентують на значущості у формуванні лексичної компетентності дітей [10], [11]. Н. Сінгер розглядає ефективність використання мультфільмів, а також доцільність їх відбору відповідно до вікових та психофізіологічних особливостей розвитку дітей. Українська дослідниця О. Бігич вивчає методичні аспекти застосування автентичного мультимедіа, наголошуючи на дидактичному значенні мультфільмів на уроці іноземної мови у своїх наукових працях [12]. Водночас Н. Мартинишин досліджує переваги використання відеокліпів, презентованих у сучасному медіапросторі, у навчанні української мови як іноземної [13]. Турецькі дослідники здійснюють порівняння відеокліпів YouTube, презентованих англійською та рідною мовами в Інтернет-мережі [14].

Унікальність відеокліпів полягає в одночасному зоровому, звуковому та моторному сприйманні інформації [7], [15]. Поєднання музики, яскравої анімації, звукових спецефектів у відеокліпі позитивно впливає на емоційну сферу дітей, їх пізнавальну активність та соціокультурний досвід, здатність до інтерактиву та комунікації [5], [11], [16], [17]. Ряд наукових розвідок підкреслює роль музики для активізації ментальних процесів дитини та трансляції емоцій у соціальному контексті [18], [19].

Численні дослідження доводять психологічну та дидактичну цінність використання відео у вивченні англійської мови для дітей молодшого шкільного віку, а саме: підвищення мотивації, стимулювання інтересу, привернення та утримання мимовільної уваги, покращення процесу запам'ятовування, що дозволяє його перехід на довготривалу основу, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей [5], [6], [14], [17], [18], [31].

Ураховуючи перелічені психолого-педагогічні переваги відеоматеріалу та сучасні інтереси дітей цифрового покоління, ми пропонуємо українським батькам використовувати англомовні відеокліпи YouTube з початком російсько-української

війни, оскільки суттєва градація психологічної та емоційної напруженості серед дітей простежувалась в кінці лютого 2022 року, коли відбулось повномасштабне вторгнення російських військ на територію Української держави і було введено воєнний стан в Україні.

Упродовж тривалого часу наукова спільнота інтенсивно досліджує різнобічні аспекти психологічної допомоги дітям у кризових ситуаціях, зокрема під час і після війни, а саме: психотехніки для дітей війни від 8 до 18 років (П. Сміт, А. Дирегров, В. Юле), екопсихологічна підтримка та ментальна турбота про дітей, постраждалих від війни (Т. Бетанкерт, С. Меєр-Огкі, М. Слоуп), психологічні наслідки війни (М. Брегін, Б. Келксмаван Літ, С. Ельбедур), тілесна терапія (С. Міщук), психотерапія (М. Лоунфелд, М. Самара, З. Кісарчук, О. Туриніна), пісочна терапія (Н. Худякова), арт-терапія (З. Фройд, К. Юнг, О. Шльонська, Н. Калька, І. Біла, М. Мушкевич), музикотерапія (Я. Омельченко), психопедагогічна робота з дітьми під час та після війни (І. Осадченко, О. Словік, М. Барна) та ін.

Однак питання регуляції психоемоційного стану дітей під час війни за допомогою англomовних дитячих відеокліпів YouTube не було в центрі уваги українських і закордонних науковців, методистів, педагогів. З огляду на це **метою** статті є дослідження психолого-педагогічних переваг використання англomовних відеокліпів YouTube як ресурсно-пізнавального засобу для дітей молодшого шкільного віку та висвітлення методики роботи з англomовними відеокліпами YouTube під час російсько-української війни.

2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У науковій розвідці для досягнення окреслених цілей було використано теоретичні методи (вивчення психолого-педагогічних і навчально-методичних літературних джерел, узагальнення та систематизація основних наукових положень щодо дидактичної цінності відеокліпів, порівняльний аналіз) та емпіричні методи дослідження (спостереження кращих освітніх практик, оцінювання рівня цифрової обізнаності дітей молодшого шкільного віку, опитування й анкетування батьків щодо ефективності застосування англomовних дитячих відеокліпів YouTube, аналіз та інтерпретація результатів проведеного анкетування).

У соціальній мережі було опитано 48 дорослих, які організовували англomовну діяльність дітей на основі відеокліпів YouTube під час війни згідно із запропонованим алгоритмом дій. Задля визначення доцільності застосування запропонованої методики роботи з англomовними дитячими відеокліпами респондентам було поставлено такі питання:

1. Чи вважаєте Ви використання англomовних дитячих відеокліпів YouTube ефективним для переключення уваги Вашої дитини під час війни?
А. Так Б. Не зовсім В. Ні
2. Які труднощі були у Вас у спільній роботі з дітьми з пропонованими англomовними дитячими відеокліпами YouTube в надзвичайних умовах?
А. Мовні Б. Технічні В. Організаційно-методичні
Г. Складність завдань Д. Ваш варіант
3. Які емоції спостерігалися у Вашої дитини після використання англomовних дитячих відеокліпів YouTube під час війни?
А. Позитивні Б. Негативні В. Нейтральні
4. Який є улюблений англomовний дитячий YouTube-канал Вашої дитини?

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У Європі повномасштабне вторгнення російських військ в Україну трактується як «загроза для руйнування архітектури безпеки Європи», в американській політичній спільноті – як «образу для людства і напад на цивілізовані міжнародні відносини», оскільки, починаючи з 24 лютого 2022 року, росія постійно завдає авіаудари по ключових об'єктах військової та цивільної інфраструктури, що спричиняють велику кількість смертей серед українського населення, а також впливають на його життєдіяльність загалом [20].

Водночас українські діти як найуразливіша верства населення періодично чують звуки сирен і проводять багато часу в укритті або евакуюються внаслідок військових дій, постійно перебувають у небезпеці, не завжди мають доступ до сприятливих умов життя, елементарних засобів для існування, навчання, виховання і розвитку. За таких обставин відбуваються зовнішні та внутрішні міграційні процеси серед сімей, зокрема станом на червень 2022 року понад 7,70 млн українців виїхали за кордон, а 670 133 учнів перемістилися з окупованих територій за межі України [21, с. 15]. Такі трансформації змінюють усі сфери життя українського населення, проте суттєвого впливу зазнає психічне благополуччя дітей, оскільки: 1) сім'ї стали неповними; 2) збільшилася потреба їх захисту та безпеки; 3) відбувся збій в освітньому процесі; 4) житло, санітарні умови проживання, охорона здоров'я та психологічна підтримка – це нові виклики для дітей під час війни. Як правило, ці депривації досить гостро відображаються у житті дітей та завдають довготривалої шкоди в майбутньому.

З перших днів війни українські діти переживають високий рівень стресу та емоційне перевантаження, тому ця проблема привертає увагу багатьох вітчизняних і закордонних психологів, педагогів, психотерапевтів, освітян, науковців, методистів, волонтерів і міжнародних громадських організацій як у теоретичних розвідках, так і в практичній площині.

Відтак за сприяння ЮНІСЕФ опубліковано рекомендації для підтримки батьків і дітей під час війни, які містять поради з підтримання психічного та фізичного здоров'я дітей, безпеки, харчування, освіти та розвитку. У межах цього проекту стартував «Дитячий садок онлайн» за підтримки Міністерства освіти і науки України. Задля зменшення стресу, страху та невизначеності розроблено матеріали для занять з дітьми в надзвичайних ситуаціях, у яких запропоновано оточувати дітей більшою турботою, переключати увагу від реальних подій війни за допомогою ігор і малювання [22].

Міністерство освіти і науки України у співпраці з дитячим психологом підготувало серію інформаційних матеріалів «Психологічна турбота від Світлани Ройз». На допомогу батькам та вчителям створено відеоінструкції та інфографіки, які містять рекомендації та практичні поради для батьків, які перебувають з дітьми в бомбосховищах та укриттях; пересуваються в інші міста; залишаються вдома та чекають на повернення рідних-героїв із зони бойових дій. За підтримки Міністерства освіти і науки України створено телеграм-канал «Підтримай дитину», де можна знайти прості рекомендації, ігри та розвивальні вправи для виконання у сховищі, вдома чи під час евакуації. Аудіоказки, словесні ігри, завдання для артикуляційної гімнастики та інші корисні матеріали публікуються щоденно. Автори готують матеріали в текстовому форматі, які легко завантажити з нестабільним доступом до Інтернету [3].

Враховуючи нагальність надання психолого-педагогічної допомоги дітям та спираючись на власну професійну діяльність і досвід, з перших днів війни (03.03.2022 р.) автором було розроблено та розповсюджено методичні рекомендації для батьків дітей молодшого шкільного віку щодо вивчення англійської мови на основі англомовних дитячих відеокліпів YouTube в надзвичайних умовах. Зокрема хронологія

методичних порад простежується на власній сторінці (<https://www.facebook.com/oxana.khomyshak>) та сторінках ЗЗСО № 16 і ЗЗСО № 8 (м. Дрогобич) у соціальній мережі Facebook, а також авторському блозі (<https://oxanakhomyshak.blogspot.com>). Головною метою залучення батьків і дітей до англomовної діяльності було переключення уваги дітей та їх психоемоційна реновація під час перебування в укритті, вдома чи евакуації.

Згодом ми долучилися до діяльності громадської організації «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», що реалізувала міжнародний волонтерський мініпроект «Урок для дітей України» (під час і після війни), у межах якого проводились ресурсні, пізнавально-творчі онлайн уроки для молодших школярів (дітей 6–11 років), вебінари для батьків учнів та психологів; підтримувався відповідний телеграм-канал (<https://t.me/i14y8qVHHIyMTRi>) проекту [30, с. 5]. З нашого боку здійснювався відбір і забезпечення телеграм-каналу англomовними дитячими відеокліпами YouTube, завданнями та ключами до них двічі на тиждень упродовж березня та квітня 2022 року.

Загальновідомо, що друга половина ХХ – початок ХХІ століття характеризуються стрімким розвитком техніки. Спочатку поява телебачення передбачала трансляцію та перегляд відео (кінострічок, фільмів, телепрограм). Згодом завдяки автоматизації виробничих процесів, винаходу обчислювальної техніки та персональних комп'ютерів, людство перейшло до перегляду відеозаписів за допомогою домашніх цифрових відеосистем (англ. м. *Digital Versatile Disc (DVD)* – цифровий багатоцільовий диск).

Однак уявлення людини про можливості відео значно змінилися з розвитком цифрових технологій у ХХІ столітті. Сучасні цифрові технології, які охоплюють цифрові платформи, інструменти, програмні засоби, мобільні застосунки, вебсайти, передбачають застосування сенсорної техніки, мобільних пристроїв, гаджетів для накопичення, збереження, обробки, розповсюдження, передачі, трансформування інформації в цифровому форматі через комп'ютерні мережі [23], [24]. Тож цифрові технології відкривають доступ і функціонал для великого обсягу найрізноманітнішої інформації, зокрема забезпечують неабиякою кількістю відеоматеріалів, що містять звук, анімацію, графіку, статичне або динамічне зображення тощо [4, с. 189].

Заснування відеохостингу YouTube (англ. м. *you* – «ти, ви», *tube* – «телевізор») у 2005 році вплинуло на формування уявлень і ставлення до відео користувачів мережі Інтернет, який за статистичними даними, є другим за частотою відвідуваності сайтом. Крім цього, перевага YouTube – можливість додавання, перегляду та коментування тих чи інших відеозаписів. Водночас відеохостинг забезпечує миттєвий доступ до відео будь-де і будь-коли, а також конвертування відеоматеріалів у різні формати, швидкий пошук, сортування та перехід за хештегом тощо. Завдяки простоті та зручності використання YouTube є одним із найпопулярніших місць для розміщення відеофайлів. Служба містить як професійні, так і аматорські відеозаписи, зокрема відеоблоги [25].

Крім цього, варто зауважити освітнє значення багатьох відео YouTube, серед яких є дитячі освітні канали, мультфільми, відеоуроки, відеоінструкції, відеоігри та відеокліпи. Очевидно, що поява та популяризація YouTube значно підвищили увагу та інтерес до відеоконтенту з боку батьків, дітей та освітян [26]. Батьки часто використовують англomовні мультфільми та відео YouTube для розваги дітей раннього та молодшого шкільного віку. Водночас YouTube є корисним інформаційно-розважальним ресурсом для учнів Нової української школи, який часто використовується на різних етапах уроку.

Однак на платформі YouTube є багато відеоконтенту, що потребує ретельного відбору, перевірки та контролю з боку батьків або дорослих, а особливо під час бойових дій в країні, оскільки сьогодні українські діти, перебуваючи в надзвичайних

умовах, часто переживають стрес залежно від географічної місцевості проживання або евакуації та інтенсивності військових дій.

З огляду на це задля зменшення психоемоційного напруження та стресу дітей ми рекомендуємо батькам використовувати дитячі англомовні відеокліпи YouTube під час воєнних дій в Україні згідно з певним алгоритмом.

У нашому дослідженні увага сфокусована на сучасних англомовних дитячих відеокліпах YouTube, оскільки вони відрізняються від традиційних відео, виготовлених у кіно- або відеоформаті. Відеокліп (англ. м. *video clip* – «відеовідрізок») – в основному, коротке за тривалістю (до 4–5 хвилин) відео [4, с. 176]. Аналіз популярних англомовних відеокліпів YouTube доводить, що сьогодні для побудови відеосюжету пісень здебільшого застосовується комп'ютерна анімація.

Водночас музика є рушійною силою розвитку дитини з перших днів її життя, що підтверджується дитячим інтересом, увагою, прихильністю та здатністю заспокоюватися, особливо слуханням материнської колискової пісні. В українських традиціях є обряд колисання, під час якого між матір'ю і дитиною встановлюється міцний психоемоційний зв'язок. Дослідниця цього обряду Я. Омельченко зазначає: «... колискова пісня з давніх-давен вважалась найбільш потужним засобом у процесі встановлення психоемоційного контакту з дитиною, зняття надмірного м'язового напруження, відновлення спокійного ритму дихання, заспокоєння, налаштування на позитивний лад, розвитку впевненості у власних силах, знеболення тощо. При цьому, виконання колисанок однаково діє як на психоемоційний та фізичний стан дитини, так і на стан того, хто їх виконує. Сучасні фахівці стверджують, що виконання колискових пісень здатне впливати і на характер дитини, і на стан її фізичного здоров'я, і на ступінь психологічної стійкості. І навіть не важливо, чи має мама музичний слух, – важливий сам тембр виконання та ті почуття, які вона передає через пісню» [27, с. 157].

Увага багатьох науковців зосереджена на дослідженні музикотерапії як допоміжного засобу у психотерапії, що передбачає застосування мелодій та звуків для покращення психофізичного стану людини та відновлення емоційного балансу. У Стародавні часи музика розглядалась як лікувальний засіб. Зокрема Піфагор підкреслював її значення для душевної та фізичної рівноваги людини. Згодом питання ролі музики у психічному та фізичному здоров'ї людини студіювало багато вчених, які також акцентували на її важливості для повноцінного розвитку дитини [28, с. 63].

Враховуючи статистичні дані щодо інтересу дітей до англомовних дитячих відеокліпів YouTube, ми пропонуємо використовувати саме ритміко-пісенний матеріал (англ. м. *Nursery Rhymes and Songs*), що презентує традиційні дитячі вірші (англ. м. *Mother Goose* – потішки), пісні та колискові Великобританії та багатьох англомовних країнах [29].

Як зазначає професор Інна Осадченко, яка є ініціатором і співавтором перших «Психопедагогічних рекомендацій для роботи з дітьми (6 – 11 років) під час і після війни»: «Найкраща техніка для дітей дошкільного, молодшого шкільного та часто підліткового віку – переключення уваги грою, приміром, привчитися батькам повторювати уголос з дітьми їхні улюблені вірші чи наспівувати їхні улюблені пісні, аж поки не дістануться безпечного місця. Римовані тексти легко відтворюються у пам'яті навіть у критичні моменти та суттєво відволікають увагу дітей від мети збирання речей чи швидкого бігу» [30, с. 21]. Окрім цього, значною перевагою використання римованого матеріалу в незвичних умовах є здатність стимулювати дітей молодшого шкільного віку завдяки його образності, літературності, легкості запам'ятовування та емоційності тощо.

Задля саморегуляції психоемоційних станів у кризовій, стресовій ситуації необхідно враховувати такі надважливі складники: 1) формування вміння

відволікатися, переключати увагу; 2) батьки або дорослі повинні навчити дітей своїм прикладом саморегулювати психоемоційні стани; 3) сім'я, родина повинна спільно виконувати рутинну роботу чи творчо-пізнавальну роботу (виконувати завдання, творчу роботу, переглядати улюблені відео, читати книги тощо) [30, с. 17].

Сучасні дослідники відео та його освітнього значення акцентують на унікальності передачі нового досвіду та інформації в аудіовізуальному контексті [4], [6], [15], [16]. Прихильники відеонавчання пропонують застосовувати «...короткий відеоанонс або відеокліп» в освітньому процесі [4, с. 176]. Ми погоджуємося з тим, що для досягнення психолого-педагогічних цілей потрібно використовувати короткі відеокліпи, зокрема в роботі з дітьми молодшого шкільного віку, враховуючи орієнтовні параметри навчально-пізнавальних досягнень учнів початкової школи.

Р. А. Берк розглядає відеокліп як навчальний засіб, який значно впливає на когнітивні процеси та емоційну сферу учнів. На його думку, використання відеокліпів в освіті має суттєві переваги, а саме: привернення уваги учнів, підвищення її концентрації, мотивації та інтересу до навчання, можливість прогнозування сюжету, створення атмосфери жвавості або релаксації, розвиток уяви та креативності, поліпшення ставлення до навчального предмета та навчання загалом, інтерактивність заняття, удосконалення запам'ятовування та розуміння матеріалу, стимулювання мислення та співпраці, занурення в освітній процес, свобода висловлювання думок, навчання через розвагу, емоційний фон, зменшення тривожності та напруженості, візуалізація змісту [5, с. 2]. Проте дослідник акцентує на використанні відео різних жанрів на заняттях, а саме: драма, комедія, бойовик, романтична комедія, документальний фільм, телепрограма, реклама, просвітницьке відео тощо [5, с. 7].

У нашому дослідженні ми пропонуємо використовувати дитячий англomовний пісенний відеоматеріал каналу YouTube з метою створення сприятливого психологічного клімату та позитивної психоемоційної атмосфери для дітей молодшого шкільного віку під час війни.

Водночас зазначимо, що візуалізація локацій, головних героїв, їх віку та зовнішності у відеокліпі сприяє сприйманню нового соціокультурного досвіду, ефективній семантизації англomовної лексики та кращому розумінню змісту пісні загалом. Відеокліп привертає увагу дітей шляхом залучення у світ пригод анімованих персонажів, а також утримує їх інтерес, оскільки музичний супровід позбавляє відчуття страху та небезпеки, посилюючи лише психолого-педагогічне значення відео в умовах воєнного стану.

Окрім навчальної інформації, англomовний пісенний відеоматеріал значно активізує психічну діяльність дітей, зокрема увагу та пам'ять, що є перевагою, оскільки спостереження психологів доводять розсіяність уваги, її низьку концентрацію або дефіцит у дітей під час війни [30, с. 11]. Анімовані пісні, YouTube – відеоісторії та герої, які оживають на екрані, сприяють підвищенню мотивації, стимулюванню інтересу та інтенсивному залученню мимовільної уваги, що позитивно впливає на процес запам'ятовування і розуміння переглянутого та почутого іншомовного матеріалу. Робота з англomовними дитячими відеопіснями YouTube базується на одночасному застосуванні аудіо та відеоопор, що передбачає залучення органів слуху, зору та моторики для сприйняття іншомовної інформації та забезпечує чуттєве пізнання [7, с. 403]. Використання відеоряду як візуальної опори сприяє кращому сприйняттю іншомовної інформації, її легкому та швидкому засвоєнню та запам'ятовуванню. Отже, діти молодшого шкільного віку, які схильні до конкретного мислення, інтуїтивно розуміють, краще засвоюють та активізують нову іншомовну лексику та граматичні конструкції з переглянутих англomовних відеокліпів.

У методичному контексті формування аудитивних навичок під час вивчення іноземної мови є першочерговим завданням, оскільки слухання передує комунікативній діяльності дитини. Тож важко переоцінити значущість аудіосупроводу як допоміжного засобу вивчення англійської мови. Враховуючи специфіку нашого дослідження, ми пропонуємо батькам слухати та переглядати англомовні дитячі відеопісні на YouTube, оскільки вони допоможуть сформувати слуховимовні навички дітей, розвивати їх слухову увагу та артикуляційний апарат, оволодіти звуковим складом мови, ритмом та інтонацією [7; 14; 15].

Зважаючи на це, ми розглядаємо англомовний дитячий відеокліп на YouTube як ресурсно-пізнавальний засіб, оскільки, як зауважує І. Осадченко, «ресурс» (з франц. м. *ressource*) – запас, джерело, відновлювальний засіб, а в контексті воєнних подій діти молодшого шкільного віку мають потребу в «психоемоційному ресурсі – запасі життєздатності особистості, спроможності результативно функціонувати: без стресу та тривожності, у саморегуляційному аспекті» [30]. Водночас пізнання як процес отримання знань про світ відбувається на двох рівнях: чуттєвому (за допомогою органів чуття (відчуттів), сприйняття, уявлення); раціональному (у поняттях, думках, логічних висновках тощо) [31].

Тож можна стверджувати, що англомовний дитячий відеокліп на YouTube – це ресурсно-пізнавальний засіб, який покликаний через мимовільне аудіовізуальне сприйняття англомовної анімованої та озвученої пісні відновлювати пізнавальну активність дитини задля регуляції або саморегуляції її психоемоційного стану.

Очевидно, що вибір і рекомендація батькам використовувати англомовні дитячі відеокліпи YouTube зумовлені, перш за все, психолого-педагогічними цілями, оскільки пропонований іншомовний відео ритміко-пісенний матеріал дозволяє переключати дитячу увагу від реальності та подій в умовах російсько-української війни, але водночас сприяє формуванню англомовної комунікативної компетентності дітей та ознайомлює з життям, культурою, традиціями та соціальними нормами англомовних країн.

Окрім цього, методично виправданим вважається вивчення й укладання рейтингу найпопулярніших дитячих YouTube-каналів, які презентують англомовні відеокліпи, відповідно до кількості їх підписників і з виокремленням дати заснування та країни походження.

Таблиця 1

Рейтинг найпопулярніших дитячих англомовних YouTube - каналів

N	Назва дитячого YouTube-каналу	Кількість підписників	Дата створення	Країна походження
1.	Pingfong Baby Shark // https://youtube.com/c/pinkfong	59,4 млн	14.12.2011	США
2.	Loo Loo Kids // https://youtube.com/c/LooLooKids	49,8 млн	20.09.2017	США
3.	Little Baby Boom // https://youtube.com/c/LittleBabyBum	39,5 млн	22.06.2011	США
4.	Super Simple Songs // https://youtube.com/c/supersimplesongs	35 млн	8.08.2006	Канада
5.	Bounce Patrol // https://youtube.com/c/Bouncepatrolkidstv	26,4 млн	1.01.2013	Австралія
6.	KidsTV // https://www.youtube.com/channel/UC7Pq3K042YpkCB_Q4E981jw	20,4 млн	30.08.2013	США
7.	Dave and Ava // https://youtube.com/c/DaveAndAva	14,8 млн	4.12.2014	США

8.	Videogyan Nursery Rhymes // https://youtube.com/user/videogyan	1,8 млн	27.08.2011	Індія
9.	British Council – Learn English Kids // https://youtube.com/c/BritishCouncilLEKids	288 000	16.12.2009	Великобританія
10.	Superkid TV // https://youtube.com/c/SuperkidTV	154 000	06.12.2018	Індія

Усі вказані вище дитячі YouTube-канали пропонують миттєвий доступ до цікавого англомовного пісенного матеріалу та привабливого відеоконтенту в поєднанні з простим дизайном, інтуїтивним інтерфейсом, мультимодальністю YouTube (голосовий пошук, субтитри, спецефекти, анімовані герої тощо). Утім зауважимо, що більшість проаналізованих каналів є американського виробництва. Очевидно, що хронологія їх створення не впливає на популярність серед дитячої аудиторії.

У розвідках Р. Берка про роль мультимедіа в освітньому процесі пропонується відбирати відеокліпи відповідно до віку учнів, рівня знань, тематики, відсутності аморального або насильницького контенту, структури відео (тривалість, кількість персонажів і контекст) [5, с. 6]. Натомість турецькі дослідники YouTube відеопісень виокремлюють дещо вужчі критерії їх відбору: озвучення, тривалість, зміст і візуальний контент [14, с. 1842].

Ми вважаємо, що, крім цього, варто брати до уваги ергономіку та дизайн відеокліпів (якість відео, чіткість зображення, яскравість і контрастність кольорів, відсутність зайвих деталей, художнє та музичне оформлення, відповідність анімації змісту пісні, інтересам і вподобанням дітей молодшого шкільного віку) для уникнення втомлюваності, перенапруження, схвильованості дітей. Значущими є технічні характеристики відеокліпу (обсяг відеофайлу, швидкість завантаження тощо). На наш погляд, не менш важливим критерієм для організації англомовного навчання на основі пісенного відеоматеріалу, особливо в умовах освітніх закладів, є врахування автентичності відео, тобто країни створення дитячого YouTube-каналу, що впливає на використання американської або британської англійської мови в озвученні пісень.

З огляду на те, що ми рекомендуємо батькам використовувати англомовні дитячі відеокліпи YouTube під час перебування в укритті, вдома або евакуації, вивчення англійської мови в таких умовах відбувається спонтанно. Прихильники «спонтанного навчання» (з англ. м. *Incidental Learning*) зазначають, що це прямий природний спосіб вивчення чогось нового будь-де і будь-коли, але водночас кінцева мета такого навчання прихована [11], [32], [33]. На відміну від традиційного освітнього процесу, який є інституціоналізований і чітко структурований, спонтанне вивчення може бути організоване поза школою не тільки вчителями, а й батьками або організаціями, що є перевагою цієї технології, зокрема в умовах воєнного стану. Окрім цього, спонтанне навчання спрямоване на розвиток творчої діяльності дітей, оскільки передбачає особистісну взаємодію, комунікативну та пізнавальну активність [32].

Враховуючи те, що більшість батьків не мають спеціальної кваліфікації для організації англомовної діяльності дітей, ми уклали методичні рекомендації українською мовою для роботи з відеокліпами YouTube і запропонували завдання, розроблені Британською Радою (<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/songs>) для вивчення англійської мови, а також ключі відповідей для самоперевірки в соціальній мережі Facebook та месенджері Telegram.

Щодо етапів роботи з відеокліпами, то Р. Берк акцентує на такій послідовності дій: відбір, інструкція перед переглядом, представлення відео, демонстрація, повторний перегляд, рефлексія, навчальна діяльність та дискусія [31].

У контексті нашого дослідження вважаємо, що відповідно до поставлених психолого-педагогічних цілей методично виправданим є застосування трьох етапів роботи з англійськими відеокліпами YouTube, а саме: 1) емоційно-мотиваційний – етап перегляду та слухання відеокліпу; 2) пізнавальний – етап виконання практичних завдань під час повторного перегляду та слухання відеокліпу; 3) творчо-комунікативний – етап продуктивної діяльності після перегляду та слухання відеокліпу.

Тож спочатку ми пропонуємо батькам і дітям увімкнути відеокліп YouTube, переглянути та слухати його двічі без використання перекладу, підготовчої роботи зі зняття лексичних або граматичних труднощів для емоційної бадьорості, зацікавленості дітей, створення атмосфери невимушеності, переключення уваги, практикуючи водночас технологію занурення в іншомовне середовище. Проілюструємо наші методичні поради на основі відеокліпу «*If you are happy and you know it*» (рис. 1).

Рис. 1. Скриншот методичних рекомендацій у телеграм-каналі

Наступний етап передбачає виконання мовних вправ тестового характеру (множинний вибір, правильне/неправильне твердження, співвіднесення, заповнення прогалін) з метою формування англійської лінгвістичної компетентності дітей, а також перевірки розуміння переглянутого та прослуханого пісенного відеоматеріалу (рис. 2).

Рис.2. Скриншот методичних рекомендацій у телеграм-каналі

Очевидно, що останній етап охоплює творчу та комунікативну діяльність дітей на основі запропонованого пісенного відеоматеріалу. Залежно від специфіки відеокліпу та змісту пісні завдання цього етапу варіюються, тому передбачають малювання, танцювальні рухи, наспівування в «Караоке» або рольові ігри. Варто зауважити, що завдання такого характеру поєднують сучасні методи та підходи в навчанні англійської мови, зокрема комунікативно-ігровий метод, діяльнісний метод, проєктну роботу, інтегроване навчання, метод повної фізичної реакції, метод драматизації, ед'ютейнмент та ін. У таблиці нижче подаємо та аналізуємо добірку запропонованих англійськомовних відеокліпів YouTube для дітей молодшого шкільного віку в телеграм-каналі, які передбачають вивчення лексичних одиниць та мовленнєвих зразків.

Таблиця 2

Дидактична цінність англійськомовних відеокліпів YouTube

Назва пісні	Дитячий канал	Тематика	Мовний інвентар	Мовленнєві функції
Hello, hello, hello // https://www.youtube.com/watch?v=nIGrAQZv6mU .	British Council	Я, моя родина та друзі	Члени родини, їх вік	Привітатися, представити себе
If you are happy and you know it // https://youtu.be/_yYBRqt1xU0 .	Superkid TV	Дозвілля	Дії	Розуміти та виконувати прості команди, виражати емоції
Old MacDonald had a farm // https://www.youtube.com/watch?v=V_eNuAqBNwI&feature=youtu.be .	Bounce Patrol	Природа	Назви та звуки свійських тварин	Називати та описувати тварин, виражати емоції
Finger Family https://www.youtube.com/watch?v=YJyNoFkud6g .	Videogyan	Я, родина та друзі	Назви членів родини	Ставити питання і відповідати
Baby Shark Song // https://www.youtube.com/watch?v=IogPHjiS_HU .	Pinkong	Природа	Назви членів родини тварин	Називати членів родини тварин

The wheels on the bus // https://www.youtube.com/watch?v=Pw8aJ5CHqeQ .	British Council	Відпочинок і дозвілля	Прогулянка	Описувати дії
Twinkle, twinkle little star // https://www.youtube.com/watch?v=7Reju_WYT4Y .	LooLoo Kids	Відпочинок і дозвілля	Назви геометричних фігур	Описувати дії
ABC Song // https://www.youtube.com/watch?v=a3qY1d1X4cs .	Dave and Ava	Я, родина та друзі	Алфавіт	Називати своє ім'я по літерах
Hickory dickory dock // https://youtu.be/Xh2BVPx2AZU	Dave and Ava	Відпочинок і дозвілля	Дії	Називати час
Little Bunny Foo Foo // https://youtu.be/pK2ICue_z8wю .	Dave and Ava	Свята	Назва Великодня	Вітати зі святом

З огляду на окреслені психолого-педагогічні цілі ми погоджуємося з думкою І. Осадченко, що ритміко-пісенний матеріал можна використовувати в будь-яких екстремальних ситуаціях, але: «Вивчити римівку варто заздалегідь. Повторювати її треба вголос дорослим спільно з дітьми, розпочинаючи зі збирання речей, одягання перед виходом із дому. Як показує досвід, у кожної дитини є «ідеальні» (термін, указаний дитиною), тобто улюблений вірш / пісня, яку згадують у будь-якій ситуації. Однак у критичних ситуаціях дорослим краще нагадати перше слово / словосполучення ... пісні... І знову спочатку ... проспівувати те саме чи інше...» [30, с. 21]. Психологиня акцентує, що: «Батькам та педагогам варто розуміти, що, відволікаючи увагу дітей віршем / піснею, відволікаються та заспокоюються вони й самі. Вивчити заздалегідь римівку чи визначити вже улюблену, повторювати римівку з дитиною в момент виникнення тривожних станів, виконати творчі завдання з римівкою в укритті, щоб заспокоїтися, можна продовжити повторювати уголос з дітьми їхні улюблені вірші чи наспівувати їхні улюблені пісні» [30, с. 21].

З метою вивчення, аналізу та оцінювання ефективності використання англomовних відеокліпів YouTube було проведено анкетування 48 дорослих, які охоче застосовували запропоновані нами прийоми роботи з дітьми під час війни.

Відповіді респондентів на перше запитання щодо ефективності використання англomовних відеокліпів YouTube були такі: 72,3% – відповіді «так»; 25,2% – відповіді «не зовсім»; 2,5% – дали негативну відповідь (див. рис. 3). Тож, відповідно, зазначимо, що більшість батьків підтвердила доцільність застосування англomовного пісенного відеоматеріалу YouTube задля психоемоційного відновлення дітей в умовах бойових дій.

Рис. 3. Результати опитування батьків щодо ефективності використання англomовних відеокліпів YouTube задля переключення уваги дітей під час війни

Наступним в анкеті було запитання щодо труднощів використання англomовних дитячих відеокліпів YouTube під час війни. Результати опитування батьків продемонстрували такі недоліки в роботі із запропонованим пісенним відеоматеріалом (рис. 4):

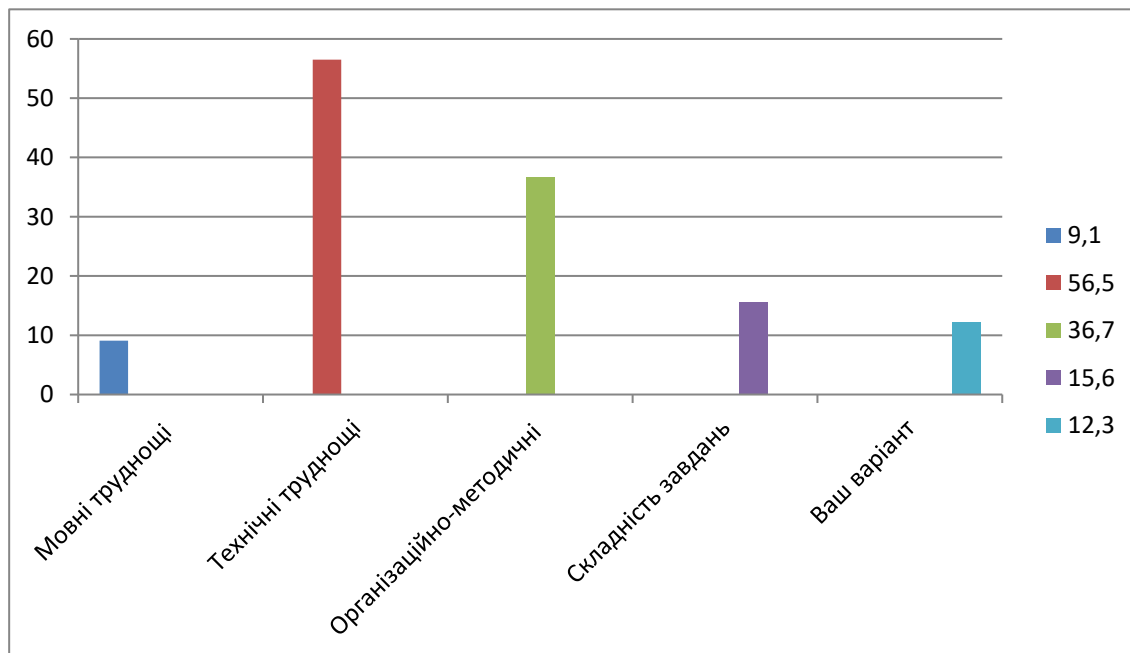

Рис. 4. Результати опитування батьків щодо труднощів у роботі із запропонованими відеокліпами YouTube

Очевидно, що абсолютна більшість батьків володіє англійською мовою, оскільки мовні труднощі були лише у 9,1 % дорослих. Водночас 36,7 % батьків мали труднощі в організації роботи з англomовними дитячими відеопіснями, зважаючи на відсутність методичного досвіду загалом.

Як з'ясувалось, найпоширенішою проблемою були технічні труднощі (56, 5%), висвітлені та уточнені батьками, здебільшого як власний варіант відповіді. Відповідно труднощі часто були пов'язані зі швидкістю Інтернету, завантаженням відеофайлів, якістю зображення прикріплених документів, зберіганням інформації тощо. Утім зауважимо, що більшість дорослих з 12,3% зазначила наявність і частотність комерційної реклами як одну з перешкод у перегляді відеокліпів на дитячих YouTube-каналах. Враховуючи думку батьків, рекомендуємо застосовувати YouTube для дітей – сервіс, що пропонує відео, орієнтовані на дитячу аудиторію з куратором вибору вмісту, функціями батьківського контролю та фільтрування відео відповідно до віку дітей [25].

На основі аналізу наступних відповідей дорослих вдалося визначити рівень складності запропонованих завдань до англomовних відеокліпів YouTube. Лише 15,6% батьків відзначили високий рівень складності, що доводить релевантність підібраних пісень і завдань відповідно до вікових можливостей дітей і рівня їх знань.

Не менш важливим є психоемоційний аспект застосування англomовних відеопісень YouTube. Абсолютна більшість респондентів (67,4 %) стверджує, що використання пісенного відеоматеріалу мало позитивний вплив на емоційну сферу дитини. 24,1 % батьків доводять нейтральність впливу роботи із запропонованими відеокліпами на емоційний стан дітей. Водночас 8,5 % дорослих спостерігають

негативні дитячі емоції після перегляду, слухання та опрацювання англомовних дитячих відеопісень (рис. 5).

Рис. 5. Результати опитування дорослих щодо емоцій дитини після використання англомовних відеокліпів YouTube під час воєнних дій

В анкеті також було запитання, яке стосувалось уподобань дітей щодо дитячих YouTube-каналів. Відповіді респондентів подаємо нижче (рис. 6):

Рис. 6. Результати опитування батьків щодо улюбленого англомовного YouTube-каналу дітей

Згідно з результатами опитування, фаворитами дітей є наступні YouTube - канали: Dave and Ava (33,5%), Pingfong (24,6%), Little Baby Bum (19,2%) .

Очевидно, що запропоновані критерії відбору та покрокова інструкція для роботи з англомовними відеокліпами YouTube є методично виправданими, оскільки вдалось досягнути психолого-педагогічних цілей та сформувати певні уподобання дітей щодо англомовного відеоконтенту YouTube.

Після підведення підсумків опитування, було запропоновано використовувати навчальний посібник «Мультимедійна англійська мова для дітей», укладений у 2020 році (рис.7).

Рис. 7. Титульна сторінка посібника

Посібник презентує ряд популярних англomовних дитячих пісень (“Apples and bananas”, “Five little monkeys”, “Head, shoulders, knees and toes”, “Happy Birthday to you” та ін.) для формування англomовної комунікативної компетентності дітей у межах особистісної та публічної сфер спілкування на основі відеокліпів всесвітньовідомого YouTube-каналу «Dave і Ava». У відеосюжеті є двоє головних героїв-цукенят Дейв і Ейва, які граються зі своїми друзями та вивчають абетку, цифри, звуки, кольори, назви тварин, їжу англійською мовою. Матеріали посібника адресовані батьками, які мають базовий рівень знань англійської мови та прагнуть самотужки навчити дитину спілкуватися англійською мовою у легкій та привабливій манері за допомогою відеокліпів дитячого YouTube-каналу.

1. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Задля психоемоційного відновлення та активізації когнітивних процесів дітей, які перебувають у стресовій ситуації після російського вторгнення, укладено методичні поради батькам щодо використання англomовних відеокліпів YouTube для дітей молодшого шкільного віку.

З огляду на вікові особливості дітей молодшого шкільного віку встановлено психолого-педагогічне значення використання англomовних відеокліпів YouTube для переключення уваги, стимулювання інтересу, уяви дітей, покращення пам'яті та розуміння, розвитку їх інтелектуальних, творчих здібностей, а також виокремлено позитивний вплив відеопісень на емоційну сферу та активізацію пізнавальної діяльності.

Розглянуто англomовний відеокліп на YouTube як ресурсно-пізнавальний засіб, який покликаний через мимовільне аудіовізуальне сприйняття англomовної анімованої та озвученої пісні відновлювати пізнавальну активність дитини задля регуляції або саморегуляції психоемоційного стану.

Для досягнення психолого-педагогічних цілей уточнено критерії відбору відеокліпів YouTube для батьків, дорослих або педагогів: 1) відповідність віковим особливостям дітей, їх інтересам та освітньому значенню; 2) ергономіка та дизайн відеокліпів (якість відео, чіткість зображення, яскравість і контрастність кольорів,

відсутність зайвих деталей, художнє та музичне оформлення); 3) технічні характеристики (обсяг відеофайлу, швидкість завантаження); 4) автентичність англомовного дитячого YouTube-каналу.

Виокремлено три етапи роботи з анломовними відеокліпами YouTube для дітей молодшого шкільного віку, а саме: 1) емоційно-мотиваційний – етап перегляду та слухання відеокліпу; 2) пізнавальний – етап виконання практичних завдань під час повторного перегляду та слухання відеокліпу; 3) творчо-комунікативний – етап продуктивної діяльності після перегляду та слухання відеокліпу.

На основі опитування батьків з'ясовано, що робота з дітьми на основі анломовних відеокліпів YouTube сприяла переключенню їх уваги від воєнних подій, пробудженню інтересу до іноземної мови і культури іншого народу, появі позитивних емоцій, заохочувала їх до співробітництва та пізнавальної активності через поєднання образотворчої, художньої, музичної, рухової та ігрової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Покоління Z і Альфа: як зрозуміти? [Електронний ресурс]. Доступно: <https://osvitoria.media/experience/perevirte-chy-dobre-vy-rozumiyete-ta-navchayete-pokolinnya-z-i-alfa/>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [2] The biggest YouTube channels. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.digitaltrends.com/computing/biggest-youtube-channels/>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [3] Міністерство освіти та науки України. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/ua>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [4] R. Trebor Scholz, *Learning Through Digital Media: Experiments in Technology and Pedagogy*. DC: The Institute for Distributed Creativity, 2013. [Електронний ресурс]. Доступно: https://clalliance.org/wp-content/uploads/files/Learning_Through_Digital_Media.pdf. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [5] R. A. Berk, “Multimedia teaching with videoclips: TV, Movies, YouTube, and MTV in the college classroom”, *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, vol. 5 (1), pp. 1-21, 2009. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.researchgate.net/publication/228349436_Multimedia_Teaching_with_Video_Clips_TV_Movies_YouTube_and_mtvU_in_the_College_Classroom. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [6] J. Harmer, *The Practice of English Language Teaching*. Cambridge: Pearson Education Ltd, 2001. [Електронний ресурс]. Доступно: https://coljour.files.wordpress.com/2018/09/jeremy_harmer_the_practice_of_english_language_teaching_4th_edition_longman_handbooks_for_language_teachers. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [7] M. J. Juma, “Developing English Pronunciation through Animation and YouTube Videos”, *Arab World English Journal*, vol. 12 (4), pp. 142-152, 2021. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.26>.
- [8] L. L. Younus, and N. R. Kareem, “Agency as Rhetorical Device in the Discourse of kids Animated Learning Videos on Covid-19 Virus”, *Arab World English Journal*, vol. 12 (3), pp. 486-506, 2021. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no3.33>.
- [9] O. B. Khomyshak, and O. V. Patiyevych, “Future English language teachers' digital competence development by means of Storyjumper Software tool”, *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 79 (5), pp. 126–138, 2020. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.2824>.
- [10] M. Feng Teng, “Vocabulary learning through videos: captions, advance-organizer strategy, and their combination”, *Computer Assisted Language Learning*, vol. 35:3, pp. 518-550, 2022. doi: [10.1080/09588221.2020.1720253](https://doi.org/10.1080/09588221.2020.1720253).
- [11] N. Singer, “Cartoons as the Incidental Vocabulary Acquisition Tool for English Language Learners”, *Arab World English Journal*, vol. 13 (1), pp. 330-341, 2022. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol13no1.21>
- [12] O. B. Bigych, and D. A. Rusnak, “Authentic media-resources as a tool for development of prospective French language teachers' intercultural communicative competency”, *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 70 (2), pp. 165–179, 2019. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v70i2.2440>.
- [13] Н. Мартинишин, «Пісня-відеокліп в основі заняття з української мови як іноземної для дітей», *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*, в.13, с. 184-190, 2017. doi: <https://dx.doi.org/10.30970/ufl.2018.13.1996>.

- [14] D. Türkoğlu, A.Kandır, and Gözüm, "An Analysis of YouTube Videos Including Turkish And English Children Songs in Digital Media", *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, vol: 5, issue: 13, pp. (1834-1880), 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.ijetsar.com/Makaleler/1787326768_16.%201834-1880%20didem%20türkoğlu.pdf. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [15] A. Muslem, M. Faisal, U. Bustami, and A. Rahman, "The application of video clips with small group and individual activities to improve young learners' speaking performance", *Teaching English with Technology*, vol. 17(4), pp. 25-37, 2017. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.tewtjournal.org>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [16] C. Canning-Wilson, "Practical aspects of using video in the Foreign Language Classroom", *The Internet TESL Journal*, vol. 6 (11), 2000. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://iteslj.org/Articles/Canning-Video.html>. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [17] M. Ismaili, "The effectiveness of using movies in the EFL classroom – A study conducted at South East European University", *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, vol. 2 (4), pp. 121-132, 2013. doi: 10.5901/ajis.2012.v2n4p121.
- [18] M. S., Barrett, L. M., Flynn, and G. F. Welch, "Music Value and Participation: An Australian Case Study of Music Provision and Support in Early Childhood Education", *Research Studies in Music Education*, vol. 40 (2), pp. 226-243, 2018. doi: <https://doi.org/10.1177/1321103X18773098>.
- [19] [19] F. Lejeune, L. Lordier, M. P. Pittet, L. Schoenhals, D. Grandjean, P. S. Hüppi, M. Filippa and C. Borradori Tolsa, "Effects Of An Early Postnatal Music Intervention on Cognitive and Emotional Development in Preterm Children At 12 And 24 Months: Preliminary Findings". *Frontiers in Psychology*, vol. 10, 494, 2019. doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00494>.
- [20] Наслідки російського вторгнення в Україну (2022) [Електронний ресурс]. Доступно: [https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Наслідки_російського_вторгнення_в_Україну_\(2022\)](https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Наслідки_російського_вторгнення_в_Україну_(2022)). Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [21] План відновлення "Освіта і наука". [Електронний ресурс]. Доступно:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennnya/2022/08/19/НО.projekt.Planu.vidnovl.Osv.i.nauku>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [22] Підтримка батьків та дітей під час війни [Електронний ресурс]. Доступно:<https://www.unicef.org/ukraine/parents-children-support-during-military-actions>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [23] A. Rahmatullah, E. Mulyasa, S. Syahrani, F. Pongpalilu, and R. E Putri, "Digital era 4.0: The contribution to education and student psychology", *Linguistics and Culture Review*, vol. 6 (S3), pp. 89-107, 2022. doi: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v6nS3.2064>.
- [24] О. В. Khomyshak, "Using digital learning technology in the process of linguomethodological training of future foreign language teachers", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 88 (2), pp. 38–55, 2022. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4654>.
- [25] YouTube [Електронний ресурс]. Доступно: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/YouTube>. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [26] A. O. Turgenieva et al., "Video hosting Youtube as a means of information and cultural socialization of primary school children", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 81 (1), pp. 60–81, 2019. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v81i1.3016>.
- [27] З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, І. М. Біла, Г. П. Лазос, *Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методи і техніки : методичний посібник*. К., 2015. [Електронний ресурс]. Доступно: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/1_1447345103.pdf. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [28] Н. Калька, З. Ковальчук, *Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник*. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3301/1/АртТерапія-19-10-20.pdf>. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [29] Nursery rhyme [Електронний ресурс]. Доступно: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Children%27s_song. Дата звернення: Лип., 24, 2022.
- [30] І. Осадченко, О. Словік, М. Барна, *Психопедагогічні рекомендації для роботи з дітьми 6–11 років*. Умань, 2022. [Електронний ресурс]. Доступно:<https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Psikhopedagogichni-rekomendacii-dlya-roboti-z-ditmi-6-11-rokiv.pdf>. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [31] Пізнання [Електронний ресурс]. Доступно: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Пізнання>. Дата звернення: Вер., 02, 2022.
- [32] V. J. Marsick, and K.Watkins, *Informal and Incidental Learning in the Workplace*. Routledge, 1990. [Електронний ресурс]. Доступно:

https://www.informalscience.org/sites/default/files/CAISE_PI_convening_homework_Watkins.pdf. Дата звернення: Вер., 02, 2022.

- [33] T. Zubenko, and A. Shwedel, "Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition", *Advanced Education*, vol. 6 (11), pp. 84-92, 2019. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://ae.fl.kpi.ua/article/view/165717>. Дата звернення: Вер., 02, 2022.

Матеріал надійшов до редакції 04.09.2022р.

ENGLISH YOUTUBE VIDEO CLIPS AS A TOOL FOR YOUNG LEARNERS' COGNITIVE ACTIVITY RENOVATION UNDER CONDITIONS OF WAR

Oksana B. Khomyshak

PhD of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of the English Language Practice and Methodology of its Teaching
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine

ORCID ID 0000-0003-3909-7439

khomyshak@ukr.net

Abstract. The article presents the results of the psychological and pedagogical value of using English YouTube video clips for young learners to attract and switch their attention while being in the bomb shelter, home or evacuation during the war in Ukraine. Based on a large corpus of psychological, pedagogical, and methodic literature study and review, the problem of digital learning tools implementation in joint educational child-parent work under extraordinary circumstances has been set. Special attention is paid to English YouTube video clips for young learners, considered a resource and cognitive tool during the Russia-Ukraine war. The psychological and pedagogical benefits of using English YouTube video clips for young learners have been analyzed. The list of the most popular children's YouTube channels has been made. The English YouTube video clip selection criteria for young learners have been specified. The author's experience of methodic support for parents aiming at learning English during the war via the social network Facebook and the Telegram channel is presented. The didactic potential of using English YouTube video clips for children is outlined due to their themes, lexis, and speech patterns. The three-step procedure of emotionally motivated, cognitive and creative communicative activities based on using English YouTube video clips for young learners is given. The parents' questionnaire was done to determine the positive effect of using English YouTube video clips on children's psychological state and emotions during the Russia-Ukraine war. The questionnaire results have proved a positive impact of English YouTube video clips on attracting and switching the attention of young learners, as well as their emotional renovation in a military situation.

Keywords: English; YouTube video clips; resource and cognitive tool; young learners; parents; Russia-Ukraine war.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Generation Z and Alpha: how to understand? [Online]. Available: <https://osvitoria.media/experience/perevirte-chy-dobre-vy-rozumiyete-ta-navchayete-pokolinnya-z-i-alfa/>. Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)
- [2] The biggest YouTube channels. [Online]. Available: <https://www.digitaltrends.com/computing/biggest-youtube-channels/>. Accessed on: July, 24, 2022. (in English)
- [3] Ministry of Science and Education of Ukraine. [Online]. Available: <https://mon.gov.ua/ua>. Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)
- [4] R. Trebor Scholz, *Learning Through Digital Media: Experiments in Technology and Pedagogy*. DC: The Institute for Distributed Creativity, 2013. [Online]. Available: https://clalliance.org/wp-content/uploads/files/Learning_Through_Digital_Media.pdf. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [5] R. A. Berk, "Multimedia teaching with videoclips: TV, Movies, YouTube, and MTV in the college classroom", *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, vol. 5 (1), pp. 1-21, 2009. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/228349436_Multimedia_Teaching_with_Video_Clip

- s_TV_Movies_YouTube_and_mtvU_in_the_College_Classroom. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [6] J. Harmer, *The Practice of English Language Teaching*. Cambridge: Pearson Education Ltd, 2001. [Online]. Available: https://coljour.files.wordpress.com/2018/09/jeremy_harmer_the_practice_of_english_language_teaching_4th_edition_longman_handbooks_for_language_teachers. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [7] M. J. Juma, "Developing English Pronunciation through Animation and YouTube Videos", *Arab World English Journal*, vol. 12 (4), pp. 142-152, 2021. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no4.26>. (in English)
- [8] L. L. Younus, and N. R. Kareem, "Agency as Rhetorical Device in the Discourse of kids Animated Learning Videos on Covid-19 Virus", *Arab World English Journal*, vol. 12 (3), pp. 486-506, 2021. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no3.33>. (in English)
- [9] O. B. Khomyshak, and O. V. Patiyevych, "Future English language teachers' digital competence development by means of Storyjumper Software tool", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 79 (5), pp. 126–138, 2020. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.2824>. (in Ukrainian)
- [10] M. Feng Teng, "Vocabulary learning through videos: captions, advance-organizer strategy, and their combination", *Computer Assisted Language Learning*, vol. 35:3, pp. 518-550, 2022. doi: 10.1080/09588221.2020.1720253. (in English)
- [11] N. Singer, "Cartoons as the Incidental Vocabulary Acquisition Tool for English Language Learners", *Arab World English Journal*, vol. 13 (1), pp. 330-341, 2022. doi: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol13no1.21>. (in English)
- [12] O. B. Bigych, and D. A. Rusnak, "Authentic media-resources as a tool for development of prospective French language teachers' intercultural communicative competency", *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 70 (2), pp. 165–179, 2019. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v70i2.2440>. (in Ukrainian)
- [13] N. Martynyshyn, "Video clip song as a basis of the Ukrainian language as a foreign language teaching", *Theory and practice of the Ukrainian language as a foreign language teaching*, vol. 13, c. 184-190, 2017. doi: <http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2018.13.1996>. (in Ukrainian)
- [14] D. Türkoğlu, A. Kandır, and Gözüm, "An Analysis of YouTube Videos Including Turkish And English Children Songs in Digital Media", *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, vol. 5, issue: 13, pp. (1834-1880), 2020. [Online]. Available: https://www.ijetsar.com/Makaleler/1787326768_16.%201834-1880%20didem%20türkoğlu.pdf. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [15] A. Muslem, M. Faisal, U. Bustami, and A. Rahman, "The application of video clips with small group and individual activities to improve young learners' speaking performance", *Teaching English with Technology*, vol. 17(4), pp. 25-37, 2017. [Online]. Available: <http://www.tewtjournal.org>. Accessed on: July, 24, 2022. (in English)
- [16] [16] C. Canning-Wilson, "Practical aspects of using video in the Foreign Language Classroom", *The Internet TESL Journal*, vol. 6 (11), 2000.[Online]. Available: <http://iteslj.org/Articles/Canning-Video.html>. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [17] M. Ismaili, "The effectiveness of using movies in the EFL classroom – A study conducted at South East European University", *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, vol. 2 (4), pp. 121-132, 2013. doi: 10.5901/ajis.2012.v2n4p121. (in English)
- [18] M. S., Barrett, L. M., Flynn, and G. F. Welch, "Music Value and Participation: An Australian Case Study of Music Provision and Support in Early Childhood Education", *Research Studies in Music Education*, vol. 40 (2), pp. 226-243, 2018. doi: <https://doi.org/10.1177/1321103X18773098>. (in English)
- [19] F. Lejeune, L. Lordier, M. Pittet, L. Schoenhals, D. Grandjean, P. Hüppi, M. Filippa, and C. Borradori Tolsa, "Effects Of An Early Postnatal Music Intervention on Cognitive and Emotional Development in Preterm Children At 12 And 24 Months: Preliminary Findings". *Frontiers in Psychology*, vol. 10, 494, 2019. doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00494>. (in English)
- [20] The results of the Russian invasion of Ukraine (2022). [Online]. Available: [https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Наслідки_російського_вторгнення_в_Україну_\(2022\)](https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Наслідки_російського_вторгнення_в_Україну_(2022)). Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)
- [21] Plan of "Education and Science" Renovation. [Online]. Available: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/08/19/HO.projekt.Planu.vidnovl.Osv.i.nauky>. Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)
- [22] Support for parents and children during the war. [Online]. Available: <https://www.unicef.org/ukraine/parents-children-support-during-military-actions>. Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)

- [23] A. Rahmatullah, E. Mulyasa, S. Syahrani, F. Pongpalilu, and R. E Putri, “Digital era 4.0: The contribution to education and student psychology”, *Linguistics and Culture Review*, vol. 6 (S3), pp. 89-107, 2022. doi: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v6nS3.2064>. (in English)
- [24] O. B. Khomyshak, “Using digital learning technology in the process of linguomethodological training of future foreign language teachers”, *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 88 (2), pp. 38-55, 2022. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4654>. (in English)
- [25] YouTube [Online]. Available: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/YouTube>. Accessed on: July, 24, 2022. (in Ukrainian)
- [26] A. O. Turgenieva et al., “Video hosting Youtube as a means of information and cultural socialization of primary school children”, *Information Technologies and Learning Tools*, vol. 81 (1), pp. 60-81, 2019. doi: <https://doi.org/10.33407/itlt.v81i1.3016>. (in Ukrainian)
- [27] Z. H. Kisarchuk, Ya. M. Omelchenko, I. M. Bila, H. P. Lazos, *Psychological support for children in crises: methods and techniques*, K., 2015. [Online]. Available: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/1_1447345103.pdf. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in Ukrainian)
- [28] N. Kalka, Z. Kovalchuk, *Manual of art-therapy*. P. 1, L., 2020. [Online]. Available: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3301/1/АртТерапія-19-10-20.pdf>. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in Ukrainian)
- [29] Nursery rhyme. [Online]. Available: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Children%27s_song. Accessed on: July, 24, 2022. (in English)
- [30] I. Osadchenko, O. Slovik, M. Barna, *Psychopedagogical framework for educational work children aged from 6 to 11*. Uman, 2022. [Online]. Available: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Psikhopedagogichni-rekomendacii-dlya-roboti-z-ditmi-6-11-rokiv.pdf>. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in Ukrainian)
- [31] Cognition. [Online]. Available: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Пізнання>. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in Ukrainian)
- [32] V. J. Marsick, and K. Watkins, *Informal and Incidental Learning in the Workplace*. Routledge, 1990. [Online]. Available: https://www.informalscience.org/sites/default/files/CAISE_PI_convening_homework_Watkins.pdf. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)
- [33] T. Zubenko, and A. Shwedel, “Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition”, *Advanced Education*, vol. 6 (11), pp. 84-92, 2019. [Online]. Available: <http://ae.fl.kpi.ua/article/view/165717>. Accessed on: Sept., 02, 2022. (in English)

